Årsredovisning 2024

Västra Mälardalens Energi & Miljö AB

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING 2

ÖVERSIKT AV VERKSAMHETENS UTVECKLING 3

VERKSAMHETSFAKTA 3
VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN 4
HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE 5
FÖRVÄNTAD UTVECKLING 7

MÅLUPPFÖLJNING 9

KOMMUNENS VERKSAMHETER ERBJUDER BÄSTA MÖJLIGA KVALITET FÖR GIVNA RESURSER 9
VI HAR ENGAGERADE MEDARBETARE SOM TRIVS OCH ETT GOTT LEDARSKAP 14
VI HAR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EN EKONOMI I BALANS 15
SAMLAD BEDÖMNING AV MÅLUPPFYLLELSE FÖR DE TRE ÖVERGRIPANDE MÅLEN 16
AVSTÄMNING ÄGARDIREKTIV 16
VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN 17

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER 18

RISKHANTERING 18
INTERNKONTROLLPLAN 18
FINANSIELLA RISKER 20
PENSIONSFÖRPLIKTELSER 21
BETYDANDE TVISTER 21
ÄRENDEN SOM BOLAGEN ÖVERLÄMNAT TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE 21

EKONOMISK UPPFÖLJNING BOLAGEN 22

DRIFTREDOVISNING PER VERKSAMHET 22
RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING 23
INVESTERINGSREDOVISNING PER VERKSAMHET 24

SAMMANFATTNING

VME är ett kommunalt teknikbolag, som ägs till 100 procent av Köpings kommun. Bolaget består av tre verksamheter:

- Fjärrvärmeverksamhet som är konkurrensutsatt i Köping och Arboga kommun samt ska generera vinst till ägarna.
- Vatten- och avloppsverksamhet har som kommunens huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i kommunen ansvar enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Avgifterna som tas ut ska täcka verksamhetens kostnader.
- Skattefinansierad verksamhet som på uppdrag av Köpings kommun ska utföra administration, drift, skötsel och underhåll av kommunens gator, vägar, parker och andra offentliga platser. Verksamheten skall även ombesörja beslutade anläggningsarbeten.

VME gör ett positivt resultat på 16,93 miljoner kronor vilket är 3,07 miljoner kronor under budget. Fjärrvärmeverksamheten gör trots en kall start på året med lägre spillvärmeleveranser än budgeterat ett positivt resultat för helåret. Vatten- och avloppsverksamheten gör ett positivt resultat vilket till största delen är en följd av att projektet med att ansluta norra mälarstranden till det kommunala nätet och tömningen av slambäddarna har försenats. Den skattefinansierade verksamheten gör ett negativt resultat till följd av den kalla och snörika inledningen av 2024.

Inom många av VME:s avtalsområden har en betydligt högre kostnadsnivå jämfört med tidigare år etablerats och verksamheterna arbetar fortfarande med att anpassa sig till den förändrade kostnadsbilden.

VafabMiljö AB:s beslut att avveckla avfallsförbränningen på Norsa till halvåret 2024 medförde att VME fick tidigarelägga planerna på en ny flispanna i Arboga. Ett intensivt arbete har pågått under året för att få anläggningen färdig till vintersäsongen 2024. Driftsättning gjordes i december och övertagande av anläggningen planeras till början av 2025.

I oktober 2024 tog Nordkalk beslut att stänga sin kalkugn i närtid vilket kommer få konsekvenser för fjärrvärmeverksamheten som mister en spillvärmeleverantör. Utredning pågår för att säkra upp den egna produktionen.

Målarbetet och arbete med prioriterade områden har under året bedrivits enligt plan. I och med att VME fick återkoppling på kundundersökningen som görs vart annat år mottogs mycket värdefull information både i form av beröm och möjliga utvecklingsområden. VME fick betyget Mycket väl godkänd och utmärkelsen Bäst vatten och avlopp. Undersökningen gjordes för ett 90 tal energibolag och VME rankades som nummer 16 som bolag, nummer sex inom fjärrvärme, nummer tre inom gata och park samt nummer ett inom vatten och avlopp.

ÖVERSIKT AV VERKSAMHETENS UTVECKLING

Verksamhetsfakta

Fjärrvärme	2020	2021	2022	2023	2024
Antal anläggningar (st)	2 490 st	2 512 st	2 542 st	2 573 st	2 586 st
Producerad värme (GWh)	317 GWh	373 GWh	351 GWh	363 GWh	360 GWh
Levererad värme (GWh)	268 GWh	316 GWh	296 GWh	314 GWh	301 GWh
Andel spillvärme (%)	51 %	51 %	51 %	48 %	52 %
Ledningsnät (km)	188 km	195 km	197 km	198 km	199 km
Abonnerad effekt (MW)	183 MW	174 MW	177 MW	177 MW	171 MW

Vatten och avlopp	2020	2021	2022	2023	2024
Vattenläckor (st)	10 st	14 st	10 st	8 st	10 st
Nya vatten/avloppsabonnenter (st)	8 st	21 st	16 st	22 st	10 st
Producerat dricksvatten (m^3)	2 302 718 m^3	2 227 806 m^3	2 111 890 m^3	2 260 087 m^3	2 183 556 m^3
Debiterat dricksvatten (m^3)	1 781 526 m^3	1 696 565 m^3	1 690 391 m^3	1 668 372 m^3	1 635 026 m^3
Ej debiterat dricksvatten (m^3)	60 000 m^3	60 000 m^3	25 902 m^3	33 382 m^3	21 379 m^3
Utläckage från vattenledningsnätet (m^3)	461 192 m^3	471 240 m^3	395 597 m^3	562 186 m^3	532 670 m^3
Utläckage från vattenledningsnätet (%)	20 %	21 %	19 %	25 %	24 %
Mottaget avloppsvatten (m^3)	2 889 943 m^3	3 273 763 m^3	2 758 264 m^3	4 106 375 m^3	3 567 024 m^3
Debiterat avloppsvatten (m^3)	1 637 716 m^3	1 649 577 m^3	1 634 888 m^3	1 613 999 m^3	1 580 952 m^3
Tillskottsvatten (m^3)	1 252 227 m^3	1 624 185 m^3	1 123 376 m^3	2 497 315 m^3	1 992 191 m^3
Tillskottsvatten till avloppsledningsnätet (%)	43 %	50 %	41 %	61 %	56 %
Utbytestakt ledningsnät (år)	220 år	300 år	290 år	462 år	356 år

Skattefinansierad verksamhet	2020	2021	2022	2023	2024
Vinterväghållning (Mkr)	2.82	6.21	6.30	7.29	7.81

Viktiga förhållanden

De ekonomiska förutsättningarna har fortsatt varit utmanande under 2024. En hög investeringstakt och räntor på en fortsatt hög nivå gör att räntekostnaderna ökat betydligt. Inflationen är på nedåtgående men har redan påverkat prisnivån uppåt på många avtalsområden vilket gör att en ny högre kostnadsnivå har etablerats.

Under 2024 har fjärrvärmebranschen i Sverige påverkats av flera faktorer som bidrar till bränslebrist och högre kostnader för fjärrvärmeproduktionen:

- Minskad import av biobränslen: På grund av Rysslands invasion av Ukraina har importen av biobränslen från Ryssland, Belarus och Ukraina helt försvunnit. Vilket motsvarar cirka 30 procent av Europas försörjning.
- Ökad efterfrågan på biobränslen: Europa ställer om till fossilfritt, vilket ökar efterfrågan på biobränslen och leder till högre priser och minskad tillgång.
- Ekonomiska faktorer: Den svaga svenska kronan och lågkonjunkturen påverkar också tillgången och priserna på bränslen.

En kall och snörik början av året ledde till onormalt stora insatser vad gäller snöupptagning, sandning och bortforsling av snö.

Låga leveranser av spillvärme i inledningen av året i kombination med den stränga och ihållande vintern ledde till mycket stort behov av spetsbränsle i form av pellets och bioolja för produktion av fjärrvärme.

Omvärldsläget och Sveriges säkerhetspolitiska utmaningar bland annat genom inträdet i NATO påverkar verksamheterna. Frågor om beredskap, trygghet, säkerhet och cybersäkerhet är allt viktigare faktorer att ta hänsyn till i det dagliga arbetet. Arbetet genererar också ökade kostnader i form av förbättringar i områdesskydd, skalskydd och IT/OT-infrastruktur[1].

[1] Information Technology (IT) och Operational Technology (OT)

Händelser av väsentlig betydelse

I och med att VafabMiljö AB:s beslutade att avveckla avfallsförbränningen på Norsa har ett intensivt arbete med byggnation av ny panna i Arboga bedrivits. Projektet har följt uppsatt tidplan och budget. Överlämnande av anläggningen är planerat till kvartal ett 2025.

Efter två avbrutna upphandlingsförsök på totalentreprenad har VME beslutat att gå vidare i egen regi med projektet att dra kommunalt VA till norra mälarstranden. Målet har hela tiden varit att få in en totalentreprenör som kan utföra markarbetena i projektet. VME uppskattar att en markentreprenad i egen regi på det sättet ger cirka 30 miljoner kronor lägre kostnad än de anbud som kommit in.

Upphandlingen av ny gräsklippningsentreprenör försenades, vilket fördröjde starten. Två leverantörer antogs vid upphandlingen och avrop gjordes från den med lägst pris. Den ny entreprenör kunde inte uppfylla avtalsvillkoren, vilket ledde till byte av leverantör. Detta medförde ett avbrott och ökade kostnader när klippningen återupptogs för att hantera eftersläpningen.

Miljöprövningsdelegationen har gett VME tillstånd att bygga ut och driva en avloppsreningsanläggning med slambehandling och biogasproduktion. Det gamla tillståndet tillät anslutning av 15 600 personekvivalenter (pe). Det nya tillståndet utökar detta till 20 000 pe, vilket betyder att anläggningen kommer kunna ta emot avlopp från fler personer. Detta innebär att nya reningssteg kommer att byggas, befintliga delar av anläggningen byggs om, och en helt ny anläggning för slamhantering kommer att byggas på Norsa industriområde. Allt detta kommer att ske samtidigt som det nuvarande avloppsreningsverket är i drift.

I mars 2024 tecknade VME en kollektivsgrundande förmånsbestämd pensionsförsäkring med KPA. Avsikten med försäkringen är att trygga kollektivavtalade pensionsförmåner.

Under 2024 har det uppstått akuta problem avseende deponimöjligheter för schaktmassor. Då egna alternativ för upplägg av schaktmassor har minskat återstår alternativet att köra bort massor till en mycket hög kostnad. Arbetet pågår ständigt med att utveckla våra metoder samt öka volymen på återanvändningen av schaktmassor på vårt mellanlager för jord och sten. Redan i samhällsplaneringen behöver hänsyn tas till att skapa platser för tippning av schaktmassor av lämplig sort. Kostnaderna för masshanteringen förväntas fortsätta öka de närmaste åren.

Övriga händelser under året

Årets sommarblomstema var retro där Hökartorget, Järnvägsparken och Stora Torget representerar 1950- till 1980-talet. Planteringarna inspireras av retrostilen för att skapa en nostalgisk atmosfär och visa hur olika decennier har varierat i färger och mönster. Som exempel representerar sommarblommorna på Stora torget 1970-talet med nyanser av brunt, gult, orange och rött.

Under 2024 har det uppstått tio vattenläckor vilket är fler än förra året, då det var åtta. VA-avdelningen har även bytt huvudventiler för vatten på Majtuna- och Kardanvägen samt ytterligare två på Ullvi backar.

VA-verksamheten fortsätter digitaliseringsarbetet genom att bytta ut 304 analoga vattenmätare till digitala ultraljudsmätare. Dessutom har fyra digitala bräddmätare för avloppsvatten installerats.

Under hösten har VA-avdelningen upphandlat och börjat godkänna ett nytt system som heter VA-banken. Systemet ska hjälpa oss att dokumentera anläggningar och planera driftinsatser och förnyelse med hjälp av inrapporterade händelser. Med VA-banken kommer vi kunna uppfylla kravet i livsmedelslagstiftningen att beskriva vår dricksvattendistributionsanläggning. Medarbetarna kommer dessutom kunna arbeta mer digitalt både på kontoret och ute i fält.

Ett arbete med att rengöra vattenledningarna på Elundsområdet har gjorts via en metod som heter vattenspolning. Det finns fortfarande kvar manganavlagringar i vattennätet fastän det mesta renas på vattenverket. Avlagringar som fastnar på insidan av röret spolas ut via brandposter genom att enkelrikta ett högre vattenflöde.

Under rening

Efter rening

VME genomförde en kundundersökning 2024 och fick mycket fina betyg. Över 900 personer deltog i undersökningen där 15 procent var företag och 85 procent var privatpersoner. Bolaget fick många positiva kommentarer och värdefulla synpunkter på områden där förbättring kan ske.

Vägnätet i Sverige slits allt snabbare. Orsakerna är ökad fordonstrafik, ökad kanalisering av trafik och högre andel tung trafik. En åtgärd som underlättar för näringslivet och Köpings kommun är att hänvisa tung trafik till ändamålsenliga gator som är klassade för detta. I och med att kommunen rustar upp djuphamnen har vägarna Nya Hamnvägen, Gamla Hamnvägen och Matrosvägen klassats om så de kan trafikeras av fordon med upp till 74 tons bruttovikt. Denna åtgärd underlättar för näringslivet genom att minska behovet av att ansöka om trafikdispens för trafik till och från Köpings djuphamn. Slitage på kommunens övriga gator kommer att begränsas.

Under året har arbetet med att lägga ledningar för VA och fjärrvärme på Ullvi Ängar fortlöpt. Dammen vid Ullvileden och bullervallen vid Ängebyleden är nästan färdigställda. De naturvårdsåtgärder som Länsstyrelsen krävt har genomförts och godkänts. På platser där VA-arbeten har slutförts har vägarna byggts upp till terrassnivå, vilket säkerställer goda transportvägar för framtida arbeten. Tidplanen följs för närvarande och staben har även framställt maskinstyrningsfiler samt projekterat en anslutande gata mellan Ullvi Ängar och Volvo.

Vid årets sista styrelsemöte avtackades den avgående ordföranden Per Ågren. Kent Andersson lämnade även han sin post som ledamot.

Förväntad utveckling

VME berörs av NIS-direktivet (The Directive on security of network and information systems), som ställer krav på säkerhet i nätverk och informationssystem. NIS-direktivet, NIS2 är framtaget av EU och börjar tillämpas tidigast sommar 2025. Flertalet nya krav aktualiseras som innefattar säkerhet, risk- och sårbarhet, kontinuitetsplaner, elsäkerhet, hållbarhet, klimatförändringar och miljö. Under 2025 kommer arbetet intensifieras ytterligare med att förstärka systemsäkerheten för verksamheterna inom VME.

Då bolaget har förhållandevis få medarbetare på samtliga verksamheter ställs det stora krav på en bred kompetens. Detta ger utmaningar vid rekryteringar då det kan vara svårt att hitta sökande som motsvarar bolagets behov. Kompetensförsörjningen av tekniker och ingenjörer är redan idag en utmaning. VME arbetar långsiktigt med att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö och vara en attraktiv arbetsgivare.

De senaste åren har kraven från Räddningstjänsten ökat på kommunen. Detta har gett vatten- och avloppsavdelningen mer att göra med kapacitetsprov i samband med nya detaljplaner eller när Räddningstjänsten begär det från befintliga verksamheter.

VME deltar med representanter i flera utredningar som rör infrastrukturen i och omkring Köpings kommun. Både nu och i framtiden kommer bolaget lägga mycket resurser på att vara delaktiga i dessa utredningar och påföljande projekt.

Flera av utredningarna som pågår nu kommer att påverka först om ett par år. Beroende på hur utredningarna faller ut så kommer dessa att påverka verksamheten i olika hög grad. Exempel på utredningar där VME deltar:

- Nya områden för bostäder och näringsverksamhet.
- Renovering av hamnområdet i Köpings hamn.
- E18 motorväg mellan Köping och Västerås.
- Gemensamt cykelnät mellan KAK -kommunerna och utbyggnad cykelväg till Munktorp.
- Utredning av solcellspark.
- Nationell grupp för att minska luftföroreningar i tätort.

Fjärrvärme kommer fortsätta arbeta med kundkontakter ur ett pris- och hållbarhetsperspektiv. Konkurrensen för fjärrvärmeverksamheten kommer framför allt från värmepumpar och många fastighetsägare har ambitioner om effektiviseringar i sina bestånd. För att möta våra kunder och verka som en trovärdig och långsiktig leverantör så kommer bolaget att fortsätta utveckla kundkontakterna. Det kommer ske genom regelbundna träffar med framför allt nyckelkunder som till exempel industrier eller större fastighetsbolag men även med mindre kunder som enskilda fastighetsägare. Kontakterna är viktiga för att säkerställa att det som levereras motsvarar kundens förväntningar och vi får även en möjlighet att förankra våra framtida ambitioner hos kunderna, något som ökar transparensen och minskar risken för missförstånd.

Det finns en fortsatt oro för ökade bränslepriser då tillgången fortfarande är låg. Den största anledningen är minskat byggande samt att timret till stor del exporteras utomlands. Framöver ser bolaget över ett utökat bränslelager för att kunna klara längre period med kontinuerlig fulldrift för fjärrvärme.

Under hösten 2024 påbörjades provdriften för den nya flispannan. Flispannan är en viktig ersättning av VafabMiljö AB's avfallsförbränning. I nästa steg behöver VME förstärka den egna produktionen på Norsa, då vi annars blir sårbara om spillvärmeleverantörer faller ur. Under hösten meddelade Nordkalk att de kommer att lägga ner produktionen av spillvärme under första delen av 2025.

En av vatten- och avloppsverksamhetens stora utmaning framöver blir att projektera och realisera de om- och nybyggnation som kommer göras på avloppsverket. Det nya tillståndet för Norsa avloppsreningsverk kommer ge Köping möjlighet att växa, där avloppshanteringen och slambehandlingen ska ses som en del av samhällets kretslopp. Byggandet av kretsloppsverket får ta högst sju år enligt tillståndsbeslutet, vilket inkluderar ett års testkörning av hela anläggningen.

MÅLUPPFÖLJNING

Uppföljning Grunduppdrag

Fullmäktige har beslutat om tre övergripande mål, utifrån de tre perspektiven; verksamhet, medarbetare och ekonomi. Grunduppdraget följs upp utifrån samtliga mål. Syftet är att åstadkomma ett gott resultat för de vi är till för.

Vi bedömer med vilken kvalitet vi utfört vårt grunduppdrag. För att kunna kvalitetssäkra grunduppdraget identifieras viktiga kvalitetsfaktorer samt relevanta indikatorer (kvalitetsmått) som visar uppnådd kvalitet och/eller effektivitet.
Nämndens urval av kvalitetsfaktorer och dess indikatorer är ett viktigt stöd i analysen för bedömningen av god kvalitet.

Vi följer att vi har god kvalitet. Och vi styr genom att sätta egna mål i de områdens som behöver prioriteras.

Kommunens verksamheter erbjuder bästa möjliga kvalitet för givna resurser

Bedömning

Kvalitetsfaktorer

Följande sammanställning visar de kvalitetsfaktorer som kännetecknar en god kvalitet i styrelsens verksamhet. Dessa följs upp några få relevanta indikatorer.

Kvalitetsfaktor	Bedömning	Trend
Förtroende för VA-tjänster		↘
En trygg och trivsam kommun		→
Nöjda kunder		→
Minska miljöpåverkan		→

Indikator/mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Riktvärde	Bedömning	Trend
Förtroende för VA-tjänster						
Hälsomässigt säkert dricksvatten	100%	99%	96%	100%		→
En trygg och trivsam kommun						
Skötsel av gator och vägar	65%	66%	62%	-		↘

Indikator/mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Riktvärde	Bedömning	Trend
Skötsel av gång- och cykelvägar (%)	74%	73%	71%	-		↘
Medborgarundersökningen - Bra utbud av lekplatser, parklekar etcetera i kommunen, andel (%)	85.6%	85.2%	88.8%	-		↗
Medborgarundersökningen - Säkerheten på gång- och cykelvägar är bra, andel (%)	79.8%	73.3%	81.3%	-		↗
Nöjda kunder						
NKI Fjärrvärme	82%		83%	83%		↗
NKI Teknisk verksamhet	78%		74%	79%		↗
NKI Vatten och avlopp	81%		80%	82%		↘
Minska miljöpåverkan						
Vattenläckage m3/h fjärrvärme VME	1	1	1	1		→
Andel fossilt drivmedel	7%	5%	6%	5%		→
CO2 ekv/kWh levererad eller producerad fjärrvärme	38.8	39.7	4.96	20.0		↗
Energianvändning per gatubelysning, kWh/ljuspunkt	225	169	-	minskning		–
Andel återvunnen asfalt bundet bärlager	40%	42%	43%	40%		↗
Andel återvunnen asfalt slitlager	20%	23%	24%	20%		↗
Digitalisering av utgående fakturor FJV	31%	40%	44%	50%		↗
Digitalisering av utgående fakturor VA	43%	45%	47%	50%		↗

Analys

Under perioden har vi haft fyra dricksvattenprov som inte uppfyller gränsvärdeskravet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter. Från och med 2023 finns inte parametrarna otjänligt samt tjänligt med anmärkning kvar i samband med bedömning av analysresultat. Numera kontrolleras ifall analysresultat uppfyller gränsvärdeskrav eller inte enligt Livsmedelsverkets rekommendationer. Ett analysresultat som är utanför gräns är inte automatiskt otjänligt.

Våren 2024 genomfördes en kundnöjdhetsundersökning där intervjuer skedde genom stickprov från VME:s kundregister. Totalt fullföljdes över 900 intervjuer med fördelningen 15 procent

företag och 85 procent privatpersoner. Resultatet blev mycket positivt för bolaget och visar en fortsatt mycket hög kundnöjdhetsnivå. VME rankas totalt som nummer 16 i undersökningen i jämförelse med 90 energibolag i Sverige som regelbundet genomför mätningar och som har minst tre affärsområden i sin portfölj. I den individuella rankingen placeras vatten och avlopp fortsatt som nummer ett i landet, gata och park som nummer tre och fjärrvärme som nummer sex. Kunderna anser att bolagets styrkor är bemötandet, leveranssäkerheten, tillgängligheten, förtroendet för fjärrvärmen och personalens kompetens. Det som kunderna tycker att VME ska förbättra är främst hemsidan, som upplevs som svår att navigera i.

I kundnöjdhetsundersökningen har invånarna över lag en fortsatt positiv syn på standarden på gator och vägar samt cykelvägar mellan åren 2022 och 2024. När det gäller snöröjning och halkbekämpning har kundnöjdheten minskat. År 2023 fick vinterväghållning en sänkt budgetram med 200 000 kronor. Kostnadseffektiviseringen består dels av minskning av antalet veckor med personal i vinterberedskap, dels en förlängning av perioden med sandupptagning. I konsekvensanalysen gentemot grunduppdraget som genomfördes i samband med framtagningen av effektiviseringsförslagen fastslogs att det kan påverka trafikmiljön negativt då insatser först kommer ske under ordinarie arbetstid dessa veckor. Konsekvensanalysen visar också att det kommer påverka verksamheten med ökade synpunkter och klagomål från allmänheten.

Även i SCBs undersökning och frågan hur ”skötsel av gator, vägar, gång- och cykelbanor” ses en minskning av nöjdheten vilket kan bero på minskning av ram som verksamheten har till sitt förfogande för uppgifterna.

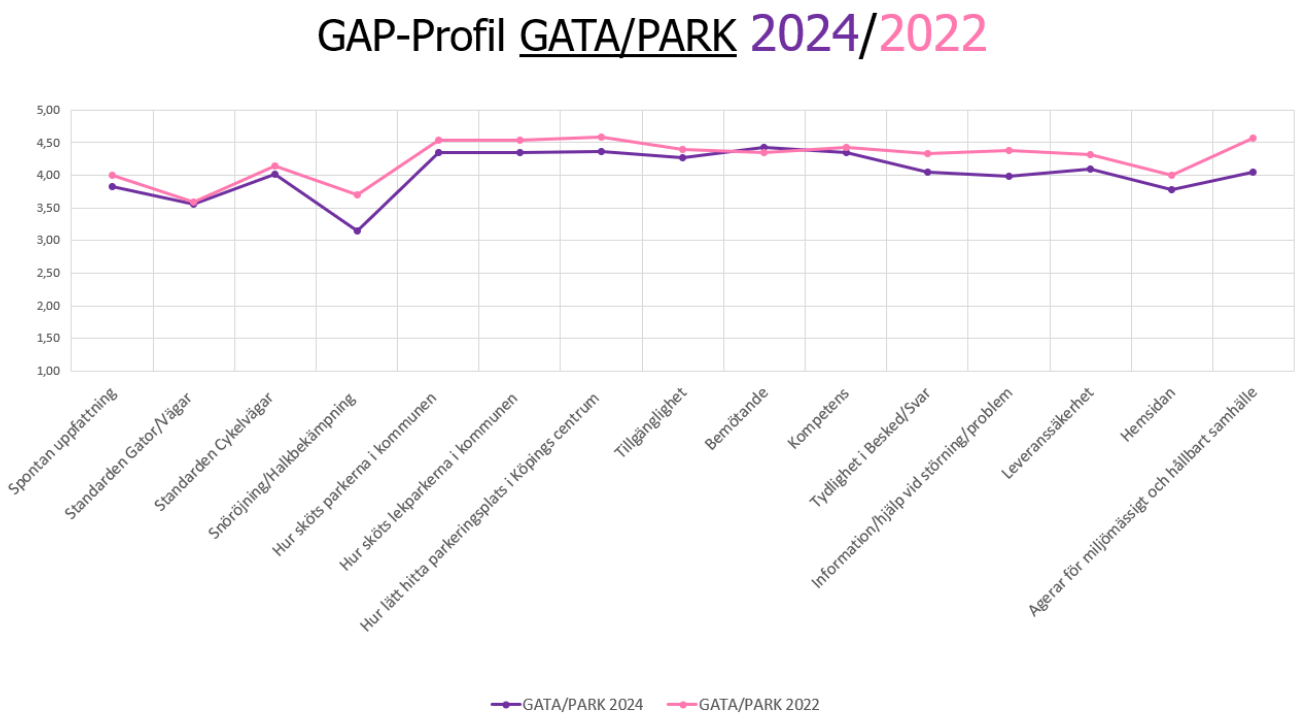

Copyright © Supportföretaget TMJ Group AB 2024

För fjärrvärmeverksamheten upplever kunderna en förbättring av tillgängligheten och bemötandet mellan åren 2022 och 2024. Kundundersökningen visar att det är inom området prisvärde som fjärrvärme och vatten och avlopp har minskad kundnöjdhet. Anledningen kan härledas till att det inom båda verksamheterna skedde en höjning av priset under 2024. För en normalstor

fjärrvärmekund i Köpings kommun höjdes priset med 10 procent och 8 procent för en kund i Arboga kommun. För vatten och avlopp blev höjningen 35 procent för en normalstor villakund.

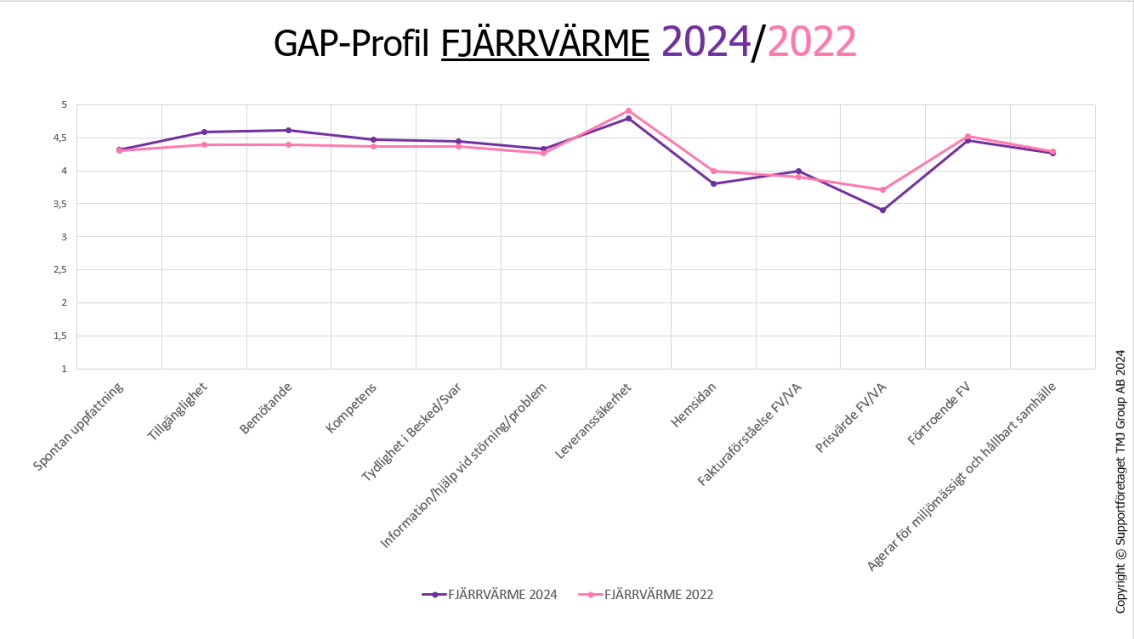

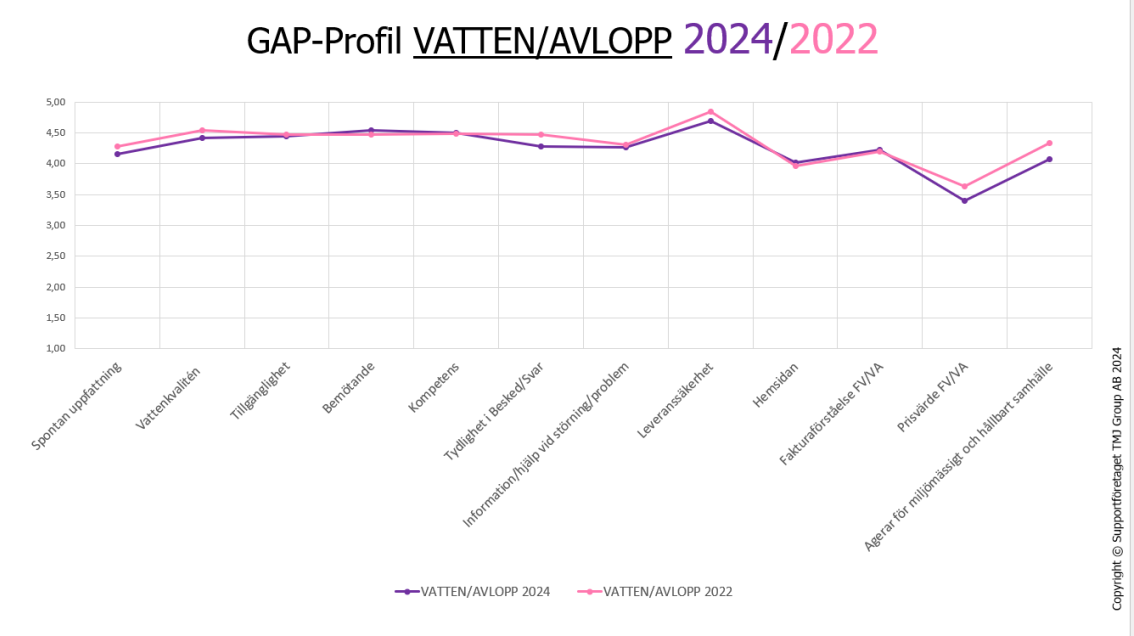

I ägardirektivet framgår att bolaget ska verka för en hållbar utveckling. Till grund för det arbetet finns bland annat miljöpolicyn som belyser att bolaget ska minska sin miljöpåverkan från fordon och poolbilsverksamheten. Det sker genom att tanka HVO samt löpande ersätta fordonsparken med miljövänliga alternativ. Enligt Energiplanen 2023-2030 ska kommunkoncernens egna fordon drivas med fossilfria bränslen senast år 2030. Enligt KS 2024/104 § 88 ska dock den skattefinansierade verksamheten från och med 1 januari 2025 sluta tanka HVO och återgå till

konventionell diesel. Anledningen till beslutet är en effektiviseringsåtgärd på cirka 90 000 kronor per år. Beslutet kommer påverka kvalitetsfaktorn att minska bolagets miljöpåverkan negativt.

Arbetet pågår med att byta ut gatubelysningens ljuskällor till ledbelysning. Flera planerade etapper har slagits ihop och hela investeringen kommer vara färdig 2025. Energianvändningen per gatubelysning minskar därmed ständigt under arbetets gång. 2024 års siffror är ännu inte publicerade.

Prioriterat område

Prioriterat område	Bedömning
En satsning på att marknadsföra bolagets uppdrag i både Köping och Arboga kommun	

Målformulering
VME vill öka allmänhetens kunskap om vilka verksamhetsområden VME arbetar inom.

Analys
För att invånarna i Köping och Arboga kommun ska känna att VME erbjuder största möjliga kvalitet för givna resurser är en grundförutsättning att kunskapen finns inom vilka områden som VME verkar i. I tidigare års kundundersökningar har det framkommit att VME anses som ett anonymt bolag. VME prioriterar därmed marknadsföring för att nå ut till invånarna med information. Genom marknadsföring vill bolaget uppnå att kommuninvånarna har kunskap om vilka VME är.

Resultat
Bolaget har under året, tillsammans med vår kommunikatör, fortsatt arbetet med att marknadsföra bolaget i diverse sammanhang. Bland annat har en film skapats som ska synas på informations- och annonsskärmar på universiteten i Västerås, Eskilstuna och Örebro under hösten 2024. VME tar även extern hjälp för att få fram en långsiktig plan över marknadsföringen av bolaget.

Under året har VME i högre grad informerat om viktiga händelser på intranätet, hemsidan och på LinkedIn. För att uppmärksamma det goda resultatet och höja kunskapen om VME hos allmänheten så tackades de medverkande som svarat på kundundersökningen via annons i lokaltidning och i sociala medier.

Under hösten skickades informationsbladet fjärrvärmenytt ut till alla kunder. Verksamheten startade även upp arbetet med inbokade kundträffar för fjärrvärmekunder.

Även under 2024 har VME tagit emot praktikanter från högstadieskolorna Karlbergsskolan, Scheeleskolan och Malmaskolan. Under veckan som praktiken pågår får praktikanterna vara med på samtliga avdelningar inom VME enligt ett förutbestämt schema. Syftet är att praktikanten ska få en helhetsbild av bolaget och dess verksamheter. I år erbjöd VME sommarjobb till cirka 20 ungdomar, som under några veckor fick arbeta på park och gata.

Vi har engagerade medarbetare som trivs och ett gott ledarskap

Bedömning

Kvalitetsfaktorer

Följande sammanställning visar de kvalitetsfaktorer som kännetecknar en god kvalitet i styrelsens verksamhet. Dessa följs upp några få relevanta indikatorer.

Kvalitetsfaktor	Bedömning	Trend
Hållbar arbetsmiljö		↗

Indikator/mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Riktvärde	Bedömning	Trend
Hållbar arbetsmiljö						
Sjukfrånvaro (%)	4.0%	3.2%	2.7%	4.0%		↗
Frisknärvaro (%)	36.0%	39.4%	38.2%	50.0%		↗
Medarbetarengagemang (HME) Totalt i VME	-	82%	-	83%		–

Analys

Årets kundundersökning visar på att VME:s styrka är bemötandet samt kompentensen från personalen. Kunderna upplever VME:s personal som vänliga, tillgängliga, förtroendeingivande och kompetenta. En långsiktigt hållbar arbetsmiljö för personalen är en förutsättning för att kunderna även fortsättningsvis ska ge samma fina betyg.

Pulsmätningen är en mindre omfattande mätning jämfört med tidigare års medarbetarundersökningar och genomfördes under slutet av 2023. Under 2024 har arbetet pågått med att varje verksamhet har skapat egna handlingsplaner utifrån resultatet. Ledningsgruppen har tagit fram en övergripande handlingsplan för VME. I den övergripande handlingsplanen ingår att förtydliga och kommunicera VME:s syfte, organisation och ansvar samt gemensamma mål och vision. Under 2024 har ledningsgruppen bland annat arbetet med framtagning av vision och mål för VME, då det i pulsmätningen framgick att medarbetare önskade en tydligare styrning. Visionen kommer implementeras under 2025.

VME har en låg personalomsättning, vilket tyder på att personalen trivs och att bolaget har en hållbar arbetsmiljö. Under året har nio av bolagets cirka 100 anställda valt att avsluta sin anställning, varav tre var pensionsavgångar.

VME har en låg sjukfrånvaro. Under 2024 rapporteras det en sjukfrånvaro på 2,7 procent för hela bolaget. Samma period föregående år var sjukfrånvaron 3,2 procent. Frisknärvaron uppgick till 38,2 procent (39,4 procent) för samma period.

Prioriterat område

Prioriterat område	Bedömning
Att arbeta för en förbättrad arbetsmiljö	

Målformulering

Utspridda kontorslokaler är tidskrävande och skapar ineffektivitet i organisationen. För att förbättra arbetsmiljön samt effektivisera arbetet är målsättningen att arbeta i gemensam lokal för så stor del av VME som möjligt.

Analys

VME:s verksamheter finns på flera olika platser. Gemensamma kontorslokaler skulle både effektivisera arbetet och förbättra arbetsmiljön för personalen. Det ger också personalen bättre förutsättningar att arbeta med handlingsplanen utifrån pulsenkäten. VME har som mål att samla en så stor del av verksamheten som möjligt i en gemensam lokal.

Resultat

Arbetet med gemensam lokal pågår. Från och med i år har VME en representant i Lokalförsörjningsgruppen. Gruppen utreder och ser över vilka lokaler som kan vara aktuella utifrån givna behov. I och med det ekonomiska läget är frågan inte högt prioriterad i dagsläget och bolaget har valt att skjuta målet på framtiden.

Vi har god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans

Bedömning

Kvalitetsfaktorer

Följande sammanställning visar de kvalitetsfaktorer som kännetecknar en god kvalitet i styrelsens verksamhet. Dessa följs upp några få relevanta indikatorer.

Kvalitetsfaktor	Bedömning	Trend
Långsiktigt hållbar ekonomi		–
Resurser nyttjas effektivt		↗

Indikator/mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Riktvärde	Bedömning	Trend
Långsiktigt hållbar ekonomi						
Nettokostnad väg- och järnvägsnät, parkering samt parker, kr/inv	2 528	2 510	-	-		–

Indikator/mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Riktvärde	Bedömning	Trend
Resurser nyttjas effektivt						
Andel spillvärme	51.00%	48.00%	52.00%	55.00%		↗

Analys

VME arbetar kontinuerligt med en kostnadseffektiv bränslemix för fjärrvärmeproduktionen. Spillvärme är en viktig komponent i bränslemixen och bolaget har därför angett ett önskvärt riktmärke för 2024 på 55 procent. År 2024 hamnade andelen spillvärme på 52 procent. Den nya fastbränslepannan i Arboga påbörjade provdriften under hösten. I och med det kommer bolaget få större kontroll och kan styra egen produktion i högre grad mot miljövänligare och priseffektivare bränslen. Den egna produktionen blir allt mer viktig då spillvärmeleveranserna minskar.

Samlad bedömning av måluppfyllelse för de tre övergripande målen

VME fullföljer till stor del den uppsatta planen för de övergripande målen. Resultatet av årets kundundersökning visar på en fortsatt hög kundnöjdhetsnivå. Kunderna anser att bolagets styrkor är bemötandet, leveranssäkerheten, tillgängligheten, förtroendet för fjärrvärmen och personalens kompetens. Vilket också är kvalitetsområden som bolaget ständigt arbetar med för att utveckla och förbättra. Kundundersökningen ger även VME möjlighet att göra konkreta förbättringar där kunder anser att det behövs.

Avstämning ägardirektiv

Uppföljning ekonomiska mål i ägardirektiven

Ägardirektiv	Utfall 2024
Årlig utdelning 12 Mkr	12 Mkr
Årlig avkastning på totalt kapital 4%	2.3%
Soliditet i genomsnitt under en treårsperiod minst 20%	23%

Det finns utrymme att dela ut 12 miljoner kronor för 2024. Målet är uppfyllt.

En avkastning på totalt kapital på 2,3 procent innebär att målet inte uppfylls. Utfallet är en förbättring jämtemot 2023 då avkastningen på totalt kapital var 1,3 procent.

Soliditeten för fjärrvärmeverksamheten har minskat från förra årets soliditet på 22,5 procent till 20,8 procent för 2024. Anledningen att soliditeten minskar är stora investeringar under året som delvis finansierats med nyupptagna lån. Fjärrvärmeverksamheten har en genomsnittlig soliditet under en treårsperiod på 23,2 procent och uppfyller därmed målet.

Väsentliga personalförhållanden

Definitioner:

Lönekostnader: Enligt SCB:s definition: lön, pensionskostnader, sociala avgifter, exklusive skattefria traktamenten.

Antal anställda: Siffrorna ska anges som årssnitt.

Årsarbetare: Medelanställda = antalet arbetade timmar / normal årsarbetstid enligt branschen

Sjukfrånvaro: Sjukfrånvaron ska avse både tillsvidare- och visstidsanställda. Totalraden är obligatorisk, varav raderna fylls i om
uppgifterna finns tillgängliga.

Personalnyckeltal	2023	2024
Lönekostnader, mkr	74 Mkr	81 Mkr
Genomsnittlig löneökning enligt avtal i %	-	-
Tillsvidareanställda män	66 st	64 st
Tillsvidareanställda kvinnor	31st	33 st
Visstidsanställda män	0 st	0 st
Visstidsanställda kvinnor	1 st	1 st
Årsarbetare	96.80 st	93.80 st
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden totalt	3.56 %	2.73 %
- varav män totalt	4.00 %	2.39 %
- varav < 29 år	0.69 %	0.74 %
- varav 30-49 år	1.29 %	1.14 %
- varav > 50 år	6.78 %	4.03 %
- varav kvinnor totalt	2.69 %	3.40 %
- varav < 29 år	5.00 %	4.02 %
- varav 30-49 år	2.42 %	2.39 %
- varav > 50 år	2.34 %	4.55 %
Långtidsfrånvaro, andel av total sjukfrånvaro	52.71 %	32.80 %
Långtidsfrånvaro > 60 dagar	738.00 st	467.00 st
Frisknärvaro % (max 5 sjukdagar per år)	62.77 %	70.79 %
Frisknärvaro % (ingen sjukdag)	39.36 %	38.20 %

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Riskhantering

Riskhanteringen under året har till stor del fokuserats på en oförutsedd risk i att stå utan bränsle för fjärrvärmeproduktion i och med avveckling av sopförbränningen på Norsa. Risken har hanterats genom ett intensivt arbete med investeringen av en ny flispanna i Arboga. Utöver det har VME identifierat sex riskområden kopplade till grunduppdraget.

- Ränta
- Omvärld
- Operativ
- Klimat
- Hög arbetsbelastning
- Kompetensbrist

Utifrån dessa riskområden har en bruttorisklista tagits fram av ledningsgruppen. Dessa risker har analyserats ur ett risk- och väsentlighetsperspektiv och fått ett riskvärde. Bruttorisklistan har presenterats för styrelsen som valt ut en risk till 2024 års internkontrollplan att komplettera de koncerngemensamma riskerna.

Internkontrollplan

Styrelsens egna risker

Risk	Beskrivning	Riskvärde (1-16)
Efterlevnad av attestregelverket	Riktlinje för beställning, attest och representation är beslutad av VME:s styrelse. Finns risk att attestregelverket inte följs.	6

Resultat och analys

Efter genomförd riskvärdering av bruttorisklistan beslutade styrelsen att internkontrollpunkten efterlevnad av attestregelverket ska följas upp under 2024. Enligt styrelsen har den risken högre sannolikhet att inträffa samt mest allvarliga och kännbara konsekvenser och utgör därmed styrelsens internkontrollplan för 2024.

Då organisationen förändrats har ledningsgruppen under 2024 arbetat med en ny version av dokumentet ”Riktlinje för beställning, attest och representation”, som styrelsen därefter fastställde. Ledningsgruppen har i samband med arbetet med ny version även sett över beloppsgränserna till följd av de kraftiga prisökningarna de senaste åren.

Diverse kontroller har genomförts för att kontrollera efterlevnaden av attestregelverket. Kontroller har skett på de 20 leverantörsfakturor med högst belopp, samt genom stickprov på 15 övriga leverantörsfakturor. Kontrollerna visar inte på någon avvikelse från styrelsens beslutade riktlinje.

Gemensamma processer

Risker	Beskrivning	Riskvärde (1-16)
Informationshantering	Risk att vi förlorar information pga att informationshanteringsplaner (som tidigare benämndes dokumenthanteringsplaner) inte är uppdaterade och därmed inte följs. Orsak: Förlegade dokumenthanteringsplaner Konsekvens: Följer inte arkivlag och vi tappar information	
Allvarlig störning	Risk för att verksamheten inte klarar att hantera allvarlig störning	
Otillåtna direktinköp/direktupphandlingar	Risk för förekomst av att inköp av varor eller tjänster utförs utan upphandling Orsak: Resursbrist, ovilja, dålig planering, okunskap Konsekvens: Dåligt rykte, bristfällig avtalstrohet, bristfällig ekonomisk hushållning	
Bristande följsamhet Riktlinje investeringar	Bristande följsamhet av kommunens beslutade Riktlinjer för investeringar Orsak: Riktlinjen ej förankrad i förvaltningar och bolag, bristande planering Konsekvens: Dålig kontroll, Beslut på felaktiga grunder, felaktiga prioriteringar, KS uppsiktplikt försvåras	

Resultat och analys

Informationshantering

Den tredje december 2024 antogs en ny informationshanteringsplan för kommunstyrelsen. VME:s delar under kommunstyrelsen ingår dock inte, utan ska tas med vid en senare revidering. Under 2025 kommer arbetet påbörjas med att uppdatera VME:s informationshanteringsplan för bolaget. Fram tills att en ny informationshanteringsplan är antagen följs den senast beslutade.

Allvarlig störning

Under året har arbete fortsatt med att uppdatera kontinuitetsplanerna. Det är ett ständigt pågående arbete där avdelningscheferna är drivande i att hålla kontinuitetsplanerna uppdaterade enligt gällande förutsättningar. Kvalitén i planerna är varierande och ett arbeta behöver göras för att höja nivån inom vissa verksamheter.

Otillåtna direktinköp/direktupphandlingar (avtalstrohet)

Vid en kontroll av leverantörer av konsulttjänster det senaste året framkommer att 81 procent av dessa var upphandlade. När det gäller inköp av representation var endast 48 procent inköp från upphandlade leverantörer.

Uppföljningen av skafferiavtalet visar också brister. Granskningen visar att det främst gäller inköp i samband med uppvaktning och enklare förtäring.

Verksamheterna kommer att informeras om avtalens syfte och vikten av att använda ramavtal. VME behöver också se över och lyfta behovet av upphandlade leverantörer inom saknade områden.

Bristande följsamhet, riktlinje investeringar

När det gäller stora investeringar arbetar VME enligt en fastställd rutin. Inom bolaget samordnas ett arbetsprogram där man planerar arbeten dels årsvis och över en flerårsperiod. Detta för att koordinera och planera arbetet för samtliga verksamheter. I budgetprocessen görs äskande för planerade projekt nästkommande år och två planår. Projektledarna har projektmöten varannan vecka och beskriver hur arbetet fortskrider. Investeringarna diskuteras i ledningsgruppen och redovisas löpande för styrelsen. Sammanställd översyn över alla investeringar görs minst två gånger per år i samband med delår- och helårsrapportering. Alla avvikelser mot budget rapporteras då. I årsrapporteringen framgår vilka projekt som är klara och vilka som pågår. Den visar också önskad ombudgetering till nästkommande år och om omfördelning av medel önskas göras mellan projekten.

Vid kontroll av följsamheten i beslutad riktlinje för investeringar anser vi att vi till största del följer rutinen. Ett moment som skulle kunna bli bättre är att styrelsen informeras om önskad ombudgetering och omfördelning av medel i samband med genomgång årsbokslut.

Finansiella risker

Ränterisken i VME är betydande. Trots att den allmänna räntenivån har sjunkit under 2024 så har räntekostnaden i VME ökat då lån som refinansierats fått en högre ränta än tidigare lån. Vi ser löpande över låneportföljen för att anpassa den efter beslutad finanspolicy. Låneportföljen har för tillfället fasta räntor med spridda förfall. Den beslutade finanspolicyn ska minska osäkerheten för framtida räntehöjningar men kan öka räntekostnaden på kort sikt.

Avstämmning mot finanspolicy

Ränteförfall

	Riskmandat	Utfall	Uppfyllt
Genomsnittlig räntebindning	1,5 - 4 år	3,41 år	Ja
Ränteförfall inom 1 år	40%	16%	Ja

Kapitalförfall

	Riskmandat	Utfall	Uppfyllt
Genomsnittlig kapitalbindning	1,5 - 4 år	3,41 år	Ja
Kapitalförfall inom 1 år	40%	16%	Ja

Avvikelser finansiella risker

Det har under året inte uppkommit några avvikelser som berör riskhanteringen av de finansiella riskerna.

Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser (Mkr)	2023	2024
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	9.3	5.8
a) Avsättning inklusive särskild löneskatt	7.6	3.7
b) Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	-	-
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	-	-
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-
Summa pensionsförpliktelser (inkl försäkring och stiftelse)	**16.9**	**9.6**
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde	-	-
Totalt pensionsförsäkringskapital	-	-
- varav överskottsmedel	-	-
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	-	-
Finansiering	-	-
Återlånade medel	-	-
Konsolideringsgrad	-	-

Betydande tvister

VME har inga pågående betydande tvister.

Ärenden som bolagen överlämnat till kommunfullmäktige

VME har inte lämnat några ärenden till kommunfullmäktige under 2024.

EKONOMISK UPPFÖLJNING BOLAGEN

Driftredovisning per verksamhet

Skattefinansierad vht, (Mkr)	Intäkt 2024	Intäkt 2023	Kostnad 2024	Kostnad 2023	Resultat 2024	Resultat 2023	Budget 2024	Budget 2023	Avvikelse 2024
Väg- o järnvägsnät, parkering	**-57.39**	-62.09	**96.78**	98.87	**39.38**	36.78	**35.22**	33.90	**-4.17**
Parker	**-14.94**	-0.21	**29.63**	15.45	**14.68**	15.24	**16.21**	15.44	**1.53**
Miljö/hälsa hållbarhetsutveckling	**-0.61**	-0.76	**0.61**	0.61	**0.00**	-0.15	**0.00**	0.00	**0.00**
Totalförsvar samhällsskydd	**0.00**	0.00	**1.38**	1.06	**1.38**	1.06	**1.28**	0.93	**-0.10**
Gem. administration	**-81.14**	-69.30	**26.12**	18.64	**-55.02**	-50.67	**-54.83**	-50.28	**0.19**
Kommersiell verksamhet	**-11.98**	-6.51	**11.09**	6.41	**-0.89**	-0.10	**-0.03**	0.01	**0.86**
Buss, bil, spårbar trafik	**0.00**	0.00	**2.13**	0.00	**2.13**	0.00	**2.16**	0.00	**0.03**
Summa	**-166.08**	**-138.89**	**167.73**	**141.04**	**1.66**	**2.15**	**0.00**	**0.00**	**-1.66**

Skattefinansierat

Både intäkter och kostnader har ökat sedan förra året vilket till stor del beror på införande av nytt internfaktureringssystem som ökar antalet transaktioner i bokföringen.

Den skattefinansierade verksamheten gör ett budgetunderskott för året med -1,15 miljoner kronor. Väg- och järnvägsnät, parkering är den verksamhet som har störst underskott, där en orsak är vintern som var i början på året. Det var ovanligt kallt, vilket har resulterat i mycket snöröjning och sandning. Även kostsamma transporter för bortforsling av snö från centrum och utsatta platser har utförts. Vinterväghållningen har med andra ord inneburit ökade kostnader. Den kalla vintern har även bidragit till att det uppstått ovanligt många potthål och andra vägskador.

Utfallet för brandvatten visar på en negativ avvikelse mot budget på 0,10 miljoner kronor. Vilket beror på att taxan höjts men inte ramen. Inför 2024 höjdes ramen, dock inte till motsvarande kostnad enligt ny taxa.

Trots flertalet effektiviseringar, bytet av gräsklippningsentreprenör och en kalla inledningen på året har parkverksamheten gjort ett positivt resultat. Flera perenner och buskar dog och bevattningsanläggningar frös sönder, vilket ledde till reparationer och ersättning av växter. Ett nytt gräsklippningsavtal trädde i kraft i maj, men i juni upptäcktes att entreprenören saknade adekvata maskiner, vilket krävde ett byte av entreprenör. Detta resulterade i att vissa områden klipptes senare än planerat och innebar en kostnadsökning.

Verksamheterna har påverkats av kostnaden för den pensionsförsäkringslösning som ledningsgruppen tog beslut om att införskaffa i mars i år. Det är en kollektivsgrundande förmånsbestämd pensionsförsäkring hos KPA som ska trygga kollektivavtalade pensionsförmåner.

Avgiftsfinansierad vht, (Mkr)	Intäkt 2024	Intäkt 2023	Kostnad 2024	Kostnad 2023	Resultat 2024	Resultat 2023	Budget 2024	Budget 2023	Avvikelse 2024
Fjärrvärme	**-243.94**	-224.08	**227.23**	215.15	**-16.70**	-8.93	**-20.00**	-20.00	**-3.30**
Vatten och avlopp	**-92.06**	-70.63	**85.33**	78.71	**-6.73**	8.08	**0.00**	3.00	**6.73**

Fjärrvärme

Fjärrvärmen gör ett budgetunderskott på 3,30 miljoner kronor men ett positivt resultat på 16,70 miljoner kronor. Årets första månader var kyligare än normalt och leveranser av spillvärme lägre på grund av lågkonjunktur och haverier hos våra leverantörer. Detta bidrog till att VME:s egen produktion gick för fullt och spetsproduktion i form av pellets och olja behövde användas vilket är mycket kostsamt. Kostnaderna för flis har fortsatt öka då tillgången minskat. För att vara väl förberedda inför nästa eldningssäsong har bolaget byggt upp ett lager med brännved. Resultatet räddas till stor del upp av en mild avslutning på året.

Vatten och avlopp

Vatten och avlopp gör ett budgetöverskott på 6,73 miljoner kronor. Den största anledningen är att projektet norra mälarstranden förskjutits vilket har senarelagt upptag av nytt lån. Dessutom har tidigare upptaget lån som inte har förbrukats ännu gett ränteintäkter. Kostnaderna under perioden har också varit lägre på grund av vakanta tjänster och därmed försenade driftinsatser, såsom tömning av vassbädd. 1,93 miljoner kronor av detta överskott bokas mot tidigare underskott och påverkar VME:s resultat positivt. Resterande del av överskottet bokas som skuld till abonnenterna enligt ”Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster” och påverkar inte VME:s resultat.

Resultat och ekonomisk ställning

Bolagets intäkter, kostnader och resultat

Verksamhetens utveckling (Mkr)	2020	2021	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter	-323.10	-352.99	-372.48	-383.83	-439.34
Verksamhetens kostnader	298.09	372.60	336.86	365.67	400.20
Finansiella intäkter	-0.00	-0.01	-0.46	-2.05	-2.40
Finansiella kostnader	5.61	4.05	9.58	15.37	24.61
Årets resultat inkl. finansiella poster före bokslutsdispositioner	**19.40**	**22.98**	**26.50**	**4.84**	**16.93**

VME gör ett bättre resultat 2024 än 2023. Taxorna för både vatten, avlopp och fjärrvärme höjdes 2024 för att möta den högre kostnadsnivån som har etablerats. Början av året som var kall och krävde extra insatser inom både den skattefinansierade verksamheten och fjärrvärmeverksamheten ledde till onormalt höga kostnader för vinterväghållning och bränslen.

Räntekostnaden som i början av 2020-talet höll en relativ lågnivå ökade med 7,5 miljoner kronor 2022 till 2023 och med ytterligare 10,6 miljoner kronor mellan 2023 och 2024.

Budgetföljsamhet

Budgetavvikelse (Mkr)	2020	2021	2022	2023	2024
Årets resultat inkl. finansiella poster före bokslutsdispositioner	19.40	23.10	26.50	4.84	16.93
Årsbudget	17.0	18.0	20.0	17.0	20.00
Budgetavvikelse	2.4	5.0	6.5	-12.2	-3.07

För verksamhetsåret har VME genererat ett resultat på 17 miljoner kronor vilket är 3 miljoner kronor under budget. Budgetavvikelserna 2023 och 2024 beror på den kalla och snörika perioden vi hade i slutet av 2023 och början av 2024.

Bolagets investeringar och finansiering

Nyckeltal över tid (Mkr)	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringar (netto)	68.8	69.6	61.2	129.4	208.8
Långfristig skuld	585.9	624.8	584.6	567.0	733.1

Tabellen visar investeringar och långfristig skuld för den avgiftsfinansierade verksamheten. Den långfristiga skulden visar lån som förfaller senare än om 1 år.

Investeringsredovisning per verksamhet

Skattefinansierad verksamhet – Investeringsredovisning netto (Mkr)	Utfall 2024	Omförd budget tidigare år	Omförd budget fg år (2023)	Budget 2024	Total budget	Avvikelse	Utfall 2023
Väg- och järnvägsnät, parkering	25.49	0.73	15.36	40.7	56.79	31.30	25.71
Parker	4.84	0.07	5.50	6.40	11.97	7.13	6.60
Gemensam administration	14.07	-1.25	19.86	17.00	35.60	21.53	2.91
Kommersiell verksamhet	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.48
Hamnen	38.56	172.65	-55.53	0.00	117.12	78.55	55.61
Summa	**82.96**	**172.20**	**-14.82**	**-64.1**	**221.48**	**138.51**	**92.32**

Investeringar för den skattefinansierade verksamheten utförs av VME för Köpings kommuns räkning.

Väg- och järnvägsnät, parkering

Industrispår har under året arbetet med en ny elservis till järnvägen samt bytt ut varningssignaler vid Gamla Hamnvägen och spårljusen mot Yara.

Beläggningsarbete har gjorts på flera håll inom kommunen, bland annat på Malmönvägen, Bredablicksvägen, del av Ringvägen, Nya Hamnvägen, Mästaregatan, Hagavägen samt Furuvägen i Kolsva. Kvarstående objekt som ska få ny beläggning 2025 är bland annat, del av Ringvägen mellan Floragatan och Sölvegatan, del av Tallbacksvägen i Munktorp.

Arbetet med projekteringen av bygghandlingarna för Stora gatan etapp 2 fortskrider. Kostnaderna för projekteringen förväntas överstiga budgeten på 1 miljon kronor.

Pumpstationer för dagvatten pågår och byte av pumpinredning i två pumpstationer återstår. Då det inte har kunnat genomföras på grund av för hög vattennivå i ån. Detta planeras att utföras under 2025. Byte av elskåp vid samtliga fyra pumpstationer är slutfört.

Mindre trafiksäkerhetsåtgärder har installerats på Ringvägen och Östanåsgatan efter rapporter om höga hastigheter. En ny gång-, cykel- och mopedpassage har installerats över Ringvägen mot McDonalds. VME har lagt extra vikt på mötet mellan vägen och farthindret genom att utvärdera tidigare installationer på Nibblesbackevägen och Ringvägen utanför polisstationen. Statlig medfinansiering minskade projektets kostnader.

Omläggningar av befintliga gång- och cykelvägar har gjorts. Gång- och cykelvägen längs med Lötgatan och Rosenlundsgatan har fått ny beläggning. Östanåsgatan mellan Hisingsgatan och Koltrastvägen samt Nibblesbackevägen mellan Kristinelundsvägen och Hantverkaregatan är också genomförda under året.

Ny gång- och cykelväg har byggts på Skogsleden under 2024. Arbetet fortgår med att anlägga en gång- och cykelbana längs med Kvarngatan efter vatten-, avlopp- och fjärrvärmearbeten. Kvarstående arbeten är planerade under 2025. Gång- och cykelväg vid Johannisdalsskogen har blivit försenat och kommer fortgå under 2025.

Ett antal projekt med renovering av broar pågår. En bärighetsberäkning har utförts inför eventuell åtgärdsvalsstudie för Dammbron. Den visar på att den befintliga konstruktionen har påtagliga brister och bör inte trafikeras av fordon. Bron behöver även ses ur kulturhistoriskt perspektiv vilket kan ha betydelse för det fortsätta arbetet med åtgärdsval och projektering.

För bron på Nygatan har arbetet under året bland annat bestått av tätskiktsbyte, reparation av ståldetaljer, beläggning, byte av grund- och ytavlopp och räcken. Återstående arbeten 2025 består av nya isskydd och 2026 impregnering av kantbalkar och trågmurar samt klotterskydd av trågmurar.

Gällande bron vid kolonilotter, Sylta har en tillfällig förbindelse byggts och öppnats för trafik. Den permanenta bron är helt avstängd efter att broöverbyggnaden är utriven. Nytt investeringsmedel har blivit beslutad för att fortsätta arbeten med en ny permanent bro i Sylta 2025.

Projekt gång- och cykelbro vid Karlsdalstorg, Kringlan, är nu slutförd. Det som hänt under året är att fel på ytskydd och lagerpallar är åtgärda. Detta upptäcktes vid slutbesiktningen av broentreprenaden.

VME har ett uppdrag i inre hamnen som består av renovering av hamnens kajkonstruktioner för att säkerställa funktion och minska risker för allmänheten som vistas i området. En konsult är upphandlad för planering, projektledning och projektering av en renovering i flera etapper. Arbetet kommer fortsätta under 2025. Tidigare arbeten med att installera nya y-bommar är inte längre aktuell då kommunen numera inriktar sig på att bygga om befintliga kajer.

Parker

VME har tillgänglighetsanpassat Malmöns badplats. En ny ramp har installerats för att ge flera möjlighet att komma ner till vattnet. Rampen tas upp varje höst och sättas ut varje vår. En stenmjölsgång har anlagts i anslutning till den nya rampen.

Projektet Östra kvarnparken är avslutat och skadad växtlighet har ersatts. Det kvarstår vissa investeringsmedel för eventuella åtgärder under bron. Erosionsskyddet under bron behöver undersökas innan arbetet kan fortsätta. Detta kommer ske under 2025.

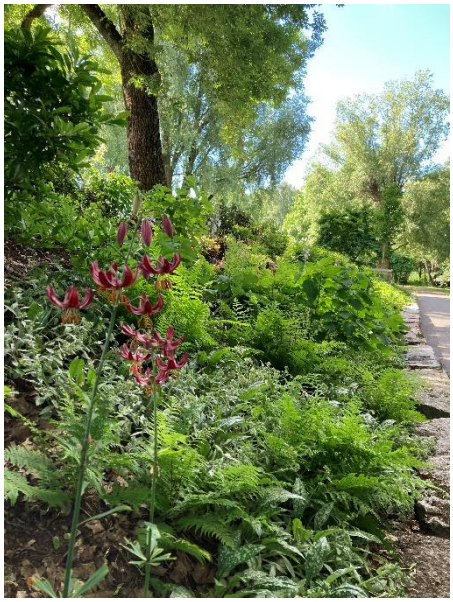

Vid Östanås plantering pågår arbetet med växtbäddarna i refugerna runt parkeringen. De renoveras för att skapa bättre förutsättningar för växterna och underlätta driftarbetet. En del av refugerna har omhändertagits under hösten, och resterande kommer att färdigställas våren 2025.

Nya bänkar har placerats ut i Johannisdalsskogen. Bänkarna i har bytts ut för att göra spåret mer tillgängligt och attraktivt. 20 bänkar har köpts och det återstår arbete med att placera ut ett antal bänkar i början på 2025.

Mindre parkprojket har utförts för att minska skötselbehov, öka standarden och säkerhet samt tillgänglighet. Under 2024 har investeringar gjorts i:

- Komplettering av staket runt Hummelbäcksparkens lekplats
- Renovering av planteringar i refugen vid rondellen COOP/Hummelbäcksparken
- Renovering av en av planteringarna i Barnhemsparken
- Installation av nya papperskorgar vid Kråkbacken-Ringvägen
- Översyn av Bondgårdsberget enligt motion KS 2021/205
- Uppsättning av skyltar vid kommunens motionsspår

29 träd har planterats inom trädplanteringsprojektet runt om i Köping. I projektet ingår även etableringsskötsel för kommunens investeringar i träd som tillkommer från andra projekt. Ett antal träd har planterats i exempelvis Östra kvarnparken, vilket gör att budgeten överskrids.

Elunds lekplats har renoverats till en områdeslekplats med safaritema. Lekplatsen har fått ny lekutrustning, markmaterial och växtlighet. I anslutning till lekplatsen har även en cykelhinderbana byggts. Det återstår planerade arbeten med asfaltering och växtlighet som kommer att ske våren 2025.

En ny multisportplan har färdigställts, Elunds bollplan. Några små arbeten återstår så som belysningsinkoppling och installation av en papperskorg. Saneringen av den sista kända rödfyrsförekomsten på allmän platsmark har genomförts vid Nibbleplan. Området har återställts till en gräsyta. Under arbetets gång upptäcktes

att rödfyrslagret var djupare än ursprungligen beräknat, vilket resulterade i högre kostnader för schaktning och deponering.

Gemensam administration

Under år 2024 har arbetet på Ullvi ängar med att anlägga ledningar för vatten och avlopp samt fjärrvärme fortskridit. Dammen vid Ullvileden och bullervallen vid Ängebyleden är till största delen färdigställda. De naturvårdsåtgärder som Länsstyrelsen har föreskrivit har genomförts och godkänts. Där VA-arbetena är avslutade har vägarna byggts upp till terrassnivå, vilket möjliggör effektiva transporter för framtida arbeten. Tidplanen hålls för närvarande.

Projekteringen av lekplatsen vid Skogsledens förlängning är slutförd. Temat för lekplatsen är skogen. Bygghandlingarna justeras för närvarande utifrån inkomna kommentarer och förväntas vara färdiga för byggnation under våren 2025.

Hamnen

Den största delen av projektet utgörs av muddring och stabilisering av muddermassor samt renovering av kaj. Under våren 2024 har arbetet med muddringen samt nytt kontor avslutats. Muddringen är även slutredovisad till Länsstyrelsen. Det nya kontoret och manskapsutrymmen är färdigställda samt slutbesiktade och Mälarhamnar AB har vid halvårsskiftet påbörjades inflyttning. Under 2025 kommer det gamla kontoret och manskapsutrymmena rivas.

Det som återstår nu är VA etapp två, flytt av ammoniakledning och återstående arbeten med långkajen. Inom VA etapp två är preliminära handlingar för nya reningsdammar framtagna samt projektering gällande kompletterande dagvattenbrunnar vid Nya Hamnvägen pågår. Gällande ammoniakledningen har projektgruppen tagit fram förslag på teknisk lösning av kulvert för ledningen. Kalkylerna för ammoniakkulverten har överstigit de tidigare bedömningarna och ingen överenskommelse har träffats mellan de inblandade parterna. Projektet gällande ammoniakkulverten har pausats.

Avgiftsfinansierad verksamhet – Investeringsredovisning netto (Mkr)	Utfall 2024	Omförd budget tidigare år	Omförd budget fg år (2023)	Budget 2024	Total budget	Avvikelse	Utfall 2023
Fjärrvärme	167.87	0.00	181.65	20.90	202.55	34.68	92.05
Vatten och avlopp	40.96	91.88	0.00	26.00	117.88	76.92	37.31
Summa	**208.83**	**91.88**	**181.65**	**46.90**	**320.43**	**111.60**	**129.36**

Fjärrvärmeverksamhet

På distributionssidan har årets större utbytesprojekt på Tunadal genomförts, på ett tids- och kostnadseffektivt sätt. Vilket medfört att verksamheten under hösten haft utrymme till att byta vissa ledningssträckningar och markventil vid Kihlmansgatan. Projektet på Ullvi ängar pågår och utifrån den fjärrvärmesträckning som är planerad i dagsläget ser budgeten ut att hållas. Omläggningsprojektet i Arboga på grund av det nya skolbygget vid Gäddgårdsskolan har medfört ökade kostnader på grund av besvärlig planering.

Gällande nyanslutningar kan konstateras att det inte har varit samma efterfrågan som förgående år.

Investeringen i ny pannanläggning har under perioden pågått enligt plan. Pannanläggningen som byggs är mycket viktigt för fjärrvärmeverksamheten. Den plötsliga nedläggningen av VafabMiljö AB:s avfallsförbränning gör att fjärrvärmens alternativkostnad utan pannan är en betydligt dyrare produktion med framförallt pellets- och oljeeldning. Budgeten har reviderats under projektets inledning då framförallt mark- och grundläggningsarbeten blivit betydligt mer kostsamt än prognosen i förstudien. Totalt uppgår investeringen till 260 miljoner kronor varav hittills cirka 180 miljoner kronor är upparbetat. Tidsmässigt har projektet följt plan och övertagande av anläggningen sker preliminärt efter årsskiftet.

Avvikelsen beror på medel som kommer finnas kvar för att färdigställa pannanläggningen i Arboga, uppskjutet arbete på Stora gatan och lägre kostnader i projektet Ullvi ängar.

Vatten- och avloppsverksamhet

Förläggning av sjöledningen till norra mälarstranden är nästan färdig men vattendomens giltighetstid gick ut under hösten och arbetet tvingades pausas. VME ansökte om förlängning av tillståndet och fick det godkänt. Detta överklagades och ingen mer information i ärendet har delgivits.

Efter två avbrutna upphandlingsförsök på totalentreprenad för norra mälarstrand projektet beslutades det att VME går vidare i egen regi med de markförlagda anläggningsarbetena såsom VA-ledningar och de större pumpstationerna. Målet var hela tiden att få in en totalentreprenör som kunde utföra markarbetena i projektet. En markentreprenad i egen regi uppskattas ge cirka 30 miljoner kronor lägre kostnad än de anbud som kom in.

Under året stämdes VME angående servisplacering, en så kallad förbindelsepunkt, för en fastighet på norra mälarstranden. Domstolen avslog stämningen. Inlämnat bygglov för en av byggnationerna av avloppspumpstation har överklagats. Vi avvaktar besked från samhällsbyggnadsförvaltningens bygglovsenhet när ärendet har vunnit laga kraft.

Ullvi Ängars exploateringsarbeten har pågått under hela året och den största delen av VA-anläggningen är därmed gjord. Ullviforsen är byggd så långt det går och kommer slutföras när infartsvägen till Ullvi ängars etablering är borttagen.

Renoverig av vatten-, spill och dagvattenledningar i Ringvägen mellan Sölvevägen och Floragatan är slutförd. För att avlasta dagvattennätet nedströms byggdes även en fördröjningsdamm för större regn.

Nyanläggning av 780 meter vatten-och spillvattenledning gjordes för sträckan mellan Kungsängens infart och Modokajens infart samt en utökning av kapaciteten i Malmöns avloppspumpstation med nya pumpar och rörgalleri. Detta investeringsarbete initierades som en del i Köpings kommuns Hamnenprojekt för att ge plats åt solidifieringsytan.

Under perioden har investering skett i ett tjältiningsaggregat. I stället för att hyra externt kan VA-verksamheten använda den både vid projekt och snabbt vid akuta läckor. Bolaget ser därmed både ekonomiska och tidsmässiga fördelar med investeringen, samt att den går att nyttja i hela VME. Tjältiningsaggregatet tinar även marken på ett mer miljömässigt sätt, än till exempel kol då HVO används.

Upprustning av avloppspumpstationen ”Gamla reningsverket” i Kolsva med ny kraftmatning, allmän el och automation har genomförts. Den gamla grinden har bytts ut och renovering av avlopps- och vattenledningar inomhus har utförts. Det gjordes även en asbestsanering i samband med renoveringen.

Anledningen till avvikelsen mot budget är försening av projektet norra mälarstranden samt kvarvarande delar för Ullvi ängar.

Bolagets soliditet

Soliditet (%)	2020	2021	2022	2023	2024
Soliditet %	14.0 %	14.6 %	15.4 %	13.5 %	12.4%

VME:s soliditet har minskat under 2024. Anledningen till minskningen är de stora investeringar som gjorts 2023-2024. Investeringarna har lett till nyupptagna lån som minskar soliditeten.